
ÖNBAKIŞ

Bu kitap, EĞİT-DER'le sendikaya geçişten sonraki dönemin 1990'dan 2007 başına değin süren bölümünde kamu emekçilerinin sendikal haklar yolundaki savaşımları bağlamında düşündüklerimi içeren yazılardan oluşuyor.

Artık “Kamu Emekçileri” dediğimiz memurlarımız 1990'da EĞİTİM-İŞ ve EĞİT-SEN'in kuruluşu ile birlikte sendika hakkını kullanmaya başlamışlardır. Ne var ki sendika hakkının *kullanımı için, kazanımı* yolunda sendikaya geçiş işleviyle EĞİT-DER'in sürdürdüğü savaşımların fazlasıyla yaşanması gerekmiştir. Çünkü kamu emekçileri sendikaları Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu çıkıncaya değin, yani tam 11 yıl var olmuşlardır. Bu göstermelik sendika yasası, onların önlenemeyen yükselişine karşı devlet güdümünde kurulan sendikaların yeterince güçlendirilmesi sonucunda kotarılabilmiştir. Ama özgürlükçü kamu emekçileri sendikaları, sözü geçen yasa öncesinden günümüze değin 16 yıl hem sendika hakkı yolunda hem de toplu sözleşme ve grev hakları için dışı dışı savaşım vermişler, bu haklar uğruna ardı ardına grev hakkını bile kullanmaktan alıkonulamamışlardır.

Demokrasi tarihimizde unutulmaz izleri bulunan onların savaşımlarını, sanırım öncelikle içinden yükseldikleri Türkiye ve dünya koşullarının ışığında kavramaya çalışmak gereklidir. Aşağıda; bu koşulları kapsayan açıklamaların sonunda, hızlı bir değişim sürecinde bulunan nesnel dünyaya göre sendikal yaşamda da gerekli yeniden yapılanma bağlamında, kanımca olması gereken yeniliklerden kimilerine ilişkin bir öneri de sunuyorum.

- *12 Eylül ve Atağa Geçen;
Tüm Dünyada Herkesi,
Herşeyi Değişime Zorlayan
Küresel Kapitalizm*

Türkiye 1990'lı yıllara, demokrasinin var olan kadarıyla bütün kurum ve kuruluşlarını silip süpüren; bir avuç sermayedar dışındaki halk yığınlarının ekonomik, toplumsal ve siyasal yaşamını alabildiğine karartan 12 Eylül yönetiminden geçip gelmiş, neredeyse bu yönetimle eşzamanlı olarak bilgi ve iletişim teknolojisinin tetiklemesiyle atağa geçen küresel kapitalizm ve onun neo-liberal ekonomi siyasalarıyla dünya çapında sarsılan ekonomik, toplumsal ve siyasal yaşam Türkiye'de daha bir zehir zemberek olmuştur. 1989'da ise yine tüm dünyayı sarsan şiddette bir toplumsal deprem daha bunlara eklenmiştir.

- *Sosyalist Dünya Sistemi Çöküyor*

Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği'nin dağılması ve sosyalist dünya sisteminin çökmesinden ileri gelen bu depremle emek - sermaye kutuplarının ilkinden türeyen güçler; düşünsel, coşkusal ve örgütsel bağlamda, dünya çapında yenilgiye uğramışlardır. Küreselleşme atağındaki kapitalizm böylelikle daha bir özgürce yeniden yapılanma olanağı bulmuştur. Emek dünyası ise hâlâ sonu gelmeyen bu altüst oluş sürecinde olup bitenleri günümüzde bile yeterince kavrayabilmiş değildir. Bir başka söyleyişle ekonomik, toplumsal ve siyasal yaşam özellikle 1989'dan başlayarak öylesine alabora olmuştur ki insanlık hâlâ at izinin it izine karışmakta olduğu bir süreci yaşamaktadır genellikle.

- *İkiz Kulelerle Tezgâhlanan Terörizm Heyulası...*

Üstelik bu sürece bir de 11 Eylül 2001'de İkiz Kulelerin yıkılması ile ortaya çıkan, insanlık tarihinde benzeri görülmemiş o dehşetli terörizm olayını bahane ederek ABD'nin tüm dünyaya yaydığı terörizm heyulası

eklenmiştir. Bu sayededir ki kamuoyu, tezgâhlanmış olsun olmasın, nereden gelirse gelsin ve hangi nitelikte olursa olsun “terörizm” damgası vurulmuş irili ufaklı olayların öznelere yönelik saldırıları alkışlama noktasına dünya çapında getirilmiştir. Soğuk savaş sonrasında da silah üretimi ve tüketimi yoluyla sömürü -ABD'nin Afganistan'a, Irak'a, İsrail üzerinden Lübnan'a saldırıları örneğinde olduğu gibi, belki de İran'a, Suriye'ye ve daha başkalarına da saldırılarıyla görüleceği üzere- işte böylece terörizm bahanesiyle sürdürülmeye başlanmıştır. Aynı amaca, aynı bahaneyle yerel düzeylerde de nice facialara yol açan bireysel silah tüketimi körüklenerek de ulaşılmış bulunmaktadır. Türkiye'de herkese taksitle silah satışı haberleri de herhalde başka bir anlama gelmemektedir.

Terörizmi tezgâhlamanın ya da kullanmanın bir başka amacı, yukarıda sözü geçen ülkelerin ve benzeri coğrafyaların yeraltı, yerüstü zenginliklerini yağmalamaktır.

Olasıdır ki terörizm heyulası sayesinde kotarılan saldırıların üçüncü amacı da ırkçı olsun olmasın ulusalcı hem de dinci devinimlerin yayılıp güçlendirilmesi yoluyla kapitalist küreselleşmenin enternasyonalizme yol açacak olmasının görülebilmesini engellemektir.

• Özetle

Sözün özü, kamu emekçileri sendikalarının kurulmaya başlamalarından (1990) bu yana üzerinde savaşım verdikleri ekonomik, toplumsal ve siyasal zemin 12 Eylül yönetiminden, neo-liberal ekonomi siyasalarından, sosyalist dünya sisteminin çöküşünün doğurduğu boşluktan ve İkiz Kuleler bahane edilerek başlatılan terörizm heyulasından türeyen koşulların bileşiminden oluşmuştur ama bu koşulların her birinin şu ya da bu biçimde oluşmasında yine de kapitalist küreselleşmenin az ya da çok, doğrudan ya da dolaylı rolü vardır. Ancak AB'yi de kapsayan ataktaki küresel kapitalizm hiç kuşkuumuz olmasın ki bu koşulların ve de başkalarının, kendi gelişmesini sekteye uğratan ya

da uğratacak olanlarını ayıklaya ayıklaya yoluna devam edecektir. Çünkü onu tetikleyen, zaman ve mekân engeli tanımayan bilgi ve iletişim teknolojisi asla yok olmayacağı gibi durmaksızın ilerlemesini, yanısıra eşliğinde küresel kapitalizmi de geliştirerek sürdürecektir.

Makine çağından bilgi ve iletişim çağına geçiş sürecinin işte böyle boz bulanık koşullarında Türkiye ve dünyada yaşanan olayların, değişim ve dönüşümlerin gerçek niteliğini hele emek dünyasında yanılığa düşmeden kavrayabilmek kolay bir şey değildir. Sanırım bu durum şiddet içermeyen karşıt görüşlerin daha da hoşgörü ile karşılanmasını gerektirir. Başka bir deyişle yüksek düzeyde yanılma riski bulunan böylesi koşullarda hoşgörü kültürünün yaygın bir biçimde gelişip güçlenmesi gerekir ve bu da herkesin yanılmaktan korkmadan kendince suya sabuna dokunabilmesi olanağını içerir.

• *Bireysel ve Örgütsel Yaşamla İlgili Sapırmalar ve Tezgâhlamalar*

Şimdi de Türkiye ve dünyanın yukarıdaki genel görünümü çerçevesinde ama ışık hızı ile ilerleyen küresel kapitalizm ekseninde olup bitenlere bakalım ve onlarla ilgili tutum ve davranışlarımızın en sağlıklı biçimde nasıl olması gerektiği üzerinde düşünmeye çalışalım.

Sanırım bunun için öncelikle, gündemden hiç düşmeyen “ulus-devlet” kavramından söz edilmesi gerekir:

Daha baştan belirtilmesi gerekir ki ulus - devlet henüz büsbütün ortadan kalkmış değildir.* Ancak yine de tarihin şimdiki evresinde küresel kapitalizm onun giderek artan bir hızla silinerek yok olması yönünde ilerlemekte; başka bir deyişle onu hızla küresel egemenlik odakları ya da ulusötesi dev şirketler eliyle gelir bölüşümünde küresel

* Onun içindir ki kitaptaki görüşler genellikle ulus-devlet modelinden türeyen kavramlara dayanmaktadır.

sermayeyi kayırmanın araçlarına dönüştürmüş, eğitim ve sağlık alanlarında bile “sosyđ devlet” olmaktan çıkarmış bulunmaktadır. Bu dönüşüm sürecinde ekonomik, toplumsal ve siyasal yaşamda yeni yeni kavramlar ortaya çıkmakta, eski kavramlardan kimilerinin kullanım süresi tükenirken kimileri de içerik yönünden başkalaşıma uğramaktadır. Öte yandan, yine bu değişim süreci boyunca özellikle “burjuvazinin kolektif mülkiyetinden alınarak burjuva bireylere” peşkeş çekilircesine satılan KİTlerin özelleştirilmesi ile¹ yığınların ama özellikle sendikalı işçilerin yaşamını dünya çapında karartan yıkımlar yaşanmaktadır. Bir yandan bu ve benzeri yıkımların yol açtığı, öte yandan bilgi ve iletişim teknolojisinin doğurduğu yığınsal tepki ve uyanışlar, kapitalizmi ya kimi olayları doğasından saptırmaya ya da dilediği yönde coşku patlamalarına yol açan yeni yeni olaylar tezgâhlamaya götürmektedir. Böylelikle kapitalist küreselleşme mağdurlarının tepkilerinin demokratik ve sınıfsalcı temele doğru yönelmesi önlenmekte, ulusalcı ve dinci yönlere doğru kaydırılması sağlanmış olmaktadır. Kurulu düzen sahiplerinin kendi aralarındaki çelişki ve çekişmeleri sonucunda ortaya çıkan kimi olaylar da yararlanılması gerekirken ne yazık ki aynı sonucu doğurabilmektedir.

Nitekim günlük yaşamda bunları doğrulayan olaylara sık sık rastlanmaktadır. Örneğin yakın geçmişimizde (Mart 2005) Türkiye'de yaşanan bayrak olaylarıyla, Ermeni sorunuyla ilgili tartışmalarla, ardı ardına tırmandırılan linç olaylarıyla, İslam dünyasında uzun süre 10 milyonların isyanına yol açan karikatür olayı ile daha sonra yine bu türden tepkilere yol açan Papa'nın konuşmasıyla ırk milliyetçiliği görünümünde olsun olmasın ulusçu hem de dinci devinimler körüklenmiş, dikkatler demokratik ve sınıfsalcı çözümlerden, birdenbire şahlandırılan bu devinimlere yönlendirilmiştir. Kapitalist küreselleşmeyi enternasyona-

¹ Prof. Sadun Aren, Puslu Camın Arkasından. İmge Kitabevi Yayınları. I. Baskı: Haziran 2006

lizme yönelişin nesnel koşullarını oluşturan yönüyle de düşünebilmenin unutulması ya da unutturulması ile oluşan küreselleşme karşıtlığını bu çerçevede düşünebiliriz. Sosyalizm için AB'nin ABD den görece daha az kötü olduğu gerçeğinin unutulması ya da unutturulması yoluyla AB karşıtlığı ve Kıbrıs sorunuyla ilgili ulusalcı gelişmeleri de bu bağlamda sayabiliriz. Danıştay üyelerinden birinin ölümüne, dördünün ağır yaralanmasına yol açan saldırıyı da, AKP hükümeti döneminde gündemden hiç düşmeyen laiklik-dincilik tartışmaları ekseninde yaşadığımız başka nice olayları da. Kürtlerden yükselen, Kürtler için dile getirilen adalet istemlerine bile şiddet ve tehditlerle karşı çıkılarak biri ötekini besleyen Türk ve Kürt ırkçılığını kışkırtan tutum ve davranışlara sürekli yol açılmasını da.

Bu kadarıyla da bellidir ki ekonomik, ideolojik ve siyasal yaşam dünyanın her yerinde bir bakıma yalan ve talan ekonomisi de diyebileceğimiz parasalcı ekonomi siyasalarının başoyuncuları ve medya kralları olan ulusötesi tekellerin ya da küresel kapitalizmin dayatmalarıyla biçimlenmektedir.

Bu durum, hemen hemen bütün hükümleri, kurum ve kuruluşları ile hâlâ yürürlükte olan 1982 Anayasa'sı ile çeyrek yüzyıldan bu yana yönetilen Türkiye'de kat kat fazlasıyla böyledir.

Kamu emekçileri sendikalarının kuruluşundan bu yana dinciliğin ve ırkçılığın ne denli yükselişte olduğunun göstergelerinden biri 3 Eylül 2006'da Nakşibendi İsmailağa Tarikatı Cami'sinde dinsel söyleşide bulunurken cemaatin gözleri önünde öldürülen imam olayı failinin ölümünün bir linç sonucu değil de "kol kırılır yen içinde" anlayışıyla kazadan ileri geldiği savlanarak örtbas edilmesi ve olayın günlerce gazetelere yer almış olmasıdır. Yine dinciliğin, devlet yönetimi düzeyine değin yükselmiş olduğunun en son örneği Bakanlıkça yayımlanan Yüz Temel Eser dizisindeki çeviri kitaplarında din propagandası amacıyla "tahrifatlara cür'et" edilebilmiş olmasıdır.

Ayrıca Türkeş'in ölümünden bu yana salt MHP'lilerin katılımlarıyla her yıl Erciyes'ta sürüp gelen görkemli Türk şenlikleri vardır. Vaktiyle (1993 - 1997'ye değin) MHP, DYP kadrolarının katkıları ile Türkeş, Demirel, Erdal İnönü ve Çiller'in, pek çok bakanın katılımlarıyla yapılan Türk Kurultayları vardır. Öte yandan bugün en az üç siyasal partinin Türk Irkçılığı üzerinden ırkçılık yaptıkları, ötekilerin de farklı oranlarda da olsa milliyetçi duyguları okşayarak politika yapmayı ihmal etmedikleri bildirilmektedir.

Sanırım şu olay da bu bağlamda oldukça düşündürücü ve kaygı vericidir:

Baba ve Piç adlı kitabı ile Türklüğü suçladığı savlanan Elif Şafak'ın 21 Eylül 2006'daki duruşması öncesinde Büyük Hukukçular Birliği adındaki bir kuruluş internet yolu ile milliyetçilere yönelik bir duyuru yayımlayarak onları *"Türk Milletine küfür etmenin ve aşağılamanın bedelini hukuk alanında Türk düşmanlarına ödetmek için herkesi 'milli göreve', duruşma günü mahkeme salonunda bulunmaya"* çağırmıştır. (Radikal, Eylül 2006)

Gerçi 1987'de AB'ye üyelik başvurusu yapan ve 3 Ekim 2005'den bu yana adaylık sürecinin *"müzakere"* evresinde bulunan Türkiye'de ne yazık ki vaktiyle kendi iç dinamiklerimizle olacağına, demokrasi karşıtı kurulu düzenin nice yıkımlara, nice canların yaşamına mal olan engellemeleri yüzünden geciktirilen ama yakınlarda ancak AB'nin istemleriyle kâğıt üstünde kabul gören bir dizi demokratik ve insani değerler vardır. *"AB istedi diye değil..."* biçimindeki evelme gevelmelerle uyutulan ve unutturulan bu değerlerin kâğıttan yaşama geçirilmesi AB'nin değil, asıl iç dinamiklerin, demokratik ve özgürlükçü kuruluşlarımızın işidir ve bunun pek öyle riski de yoktur. Çünkü onların yaşamın içinde bu yönde adımlar atması salt *"meşru ve fii"* değil aynı zamanda yasal haklarıdır.

Geçtiğimiz Ağustos ayında KESK Başkanı İsmail Hakkı TOMBUL'un "Kamu emekçilerinin grev ve toplu sözleşme hakları vardır ve biz bunu kullanacağız" (BirGün, 1 Eylül 2006) diyerek toplu görüşme masasından çekilmesi ve 2007 Bütçesi'nin Parlamento'da tartışılması sürecinde greve gideceklerini açıklaması bunun güncel bir örneğidir. Çünkü Anayasa'nın 90. Maddesine 2004'de yapılan eklemeye göre kamu emekçileri sendikalarının yürürlüğe konulmuş 87 sayılı İLO sözleşmesi ile grev hakkını, 98 sayılı sözleşme ile de toplu sözleşme hakkını kullanmaya (Avrupa Sosyal Şartı'nın 5. ve 6. maddelerindeki çekinceler kaldırılmasa bile) tartışmasız hakları vardır ve AB İlerleme Raporlarında Türkiye bu ve benzeri sözleşmeleri uygulamadığı için eleştirilmiştir, eleştirilmektedir.

Öyleyse kamu emekçileri sendikalarının 2004'den beri göstermelik sendika yasası uyarınca havanda su dövmesine toplu görüşme masalarında oyalanması artık son bulmalıdır.

Söz konusu toplu görüşme sürecinde "kamu görevlileri siyaset yapamaz, bir siyasi partinin hakkında, aleyhinde konuşamaz" (Radikal, 31 Ağustos 2006) diyen ve bu çıkışı ile tüm kamu emekçilerine Hükümet adına gözdağı veren Devlet Bakanı Mehmet Ali Şahin gibileri bundan böyle de geçmişte kaldıkları yerlerden seslenecekler; siyasal, toplumsal ama demokratik, özgürlükçü sivil toplum kuruluşlarını emeğin ve insanlığın kurtuluşu yolundan döndürmeye yeltenebileceklerdir.

Kamu emekçilerinin 16 yıldan beri sürüp gelen özgürlükçü, örgütsel savaşımalarında böylesi engellemelerin birçok örneği vardır. EĞİTİM-İŞ ve EĞİT-SEN'in kuruluş yıllarında yaşanan şu olay onlardan biridir:

İçişleri Bakanlığı 1991'de Valiliklere gönderdiği bir genelge ile kurulan kamu emekçileri sendikalarının kapatılmasını, kurulmakta ve kurulacak olanların engellenmesini istemiştir. Bu genelge üzerine kimi vali ve kaymakamlar kendi yörelerindeki kamu emekçileri sendikalarını kapatarak

sendikacı ve sendikalı memurları cezalandırma yoluna gitmişlerdir. Kamu emekçileri sendikaları ise “*anayasaya ve yasalara göre memurlara sendika yasağı yoktur, hatta değil sendika hakkı İLO 98'e ve anayasa md. 90'a göre toplupazarlık hakkımız bile vardır*” demişlerdir. Anayasa ve yasalarda bulunan boşlukları ve olanakları kullanmayı asla küçümsememişler ama asıl “*fili ve meşru*” savaşımlarını yaratarak; değil sendika hakkı, kiminde toplu sözleşme ve grev haklarını bile kullanarak yola devam etmişlerdir. Nice savaşımınla geçen yıllardan sonra şimdiki avutmalık sendika yasası çıkartılıp yürürlüğe sokulabilmiştir 2001'de. Demek ki 1990'da kurulmaya başlanan kamu emekçileri sendikaları Anayasanın 90. md. ve İHAS, İLO 98 devletçe yok sayıldığı halde belki de cumhuriyet tarihinde benzeri görülmemiş bir biçimde resmi görevlilerin gözetiminde genel kurul toplantılarını yaparak tam 11 yıl var olmuşlardır. Hem de baskıların egemenliğinden özgürlüğün egemenliğine doğru ilerleyen eylemleri ile Türkiye'nin siyasal ve toplumsal tarihinde derin izler bırakarak... Ve de 11 yılda gelip geçen ANAP, DYP-SHP, ANAYOL-REFAHYOL, ANASOL-D, DSP-MHP-ANAP Hükümetlerini trajikomik kimlikleri ile gelecek kuşaklar görebilsin diye tarihe emanet ederek...

Bu arada yeniden toplu görüşme konusuna dönerek; yalnız kamu emekçilerinin değil, genel kamuoyunun bile ilgi odağında sürüp gelen toplu görüşme sürecini izleyen KESK dışındaki konfederasyonlara bağlı sendikaların üyeleri olan meslektaşlarımızın, KESK'in toplu görüşmelerden çekilme, grev ve toplu sözleşme haklarını kullanma çağrısına kendi konfederasyonları da katılmış olsalardı olacak olanı düşünmelerini diliyorum. Bir de KESK'in öteki konfederasyonlardan farkının; sömürünün azaltılmasının, ücret düzeyi ve çalışma koşullarının iyileştirilmesinin yanı sıra uzun erimde sömürsüz bir dünyayı da amaçlıyor olmasından kaynaklandığını, bunun da KESK'e bağlı kamu emekçilerinin örgütlü ve özgürlükçü savaşım geleneğine bağlı olmalarından ileri geldiğini görebilmelerini...

yönünde haberler vardır. Ve bir de “Lübnan'a savaşa gidileceğine PKK ile savaşa gidilmeliydi...” biçimindeki eleştirileri savuşturmak üzere Hükümet besbelli ki dinciliğin yanı sıra hem Kürt hem de Türk ırkçılığını daha da azdırıcı siyasalara yönelebilecektir.

Başka bir şey de önümüzdeki seçim kampanyası sürecinde AKP ile MHP'nin yükselişteki milliyetçi ve dinci oyları paylaşma hırsıyla iyice kapaşmaları olasılığıdır.

Nitekim Eylül'ün ilk yarısında Söğüt'te yapılan Ertuğrul Gazi'yi anma törenlerinde MHP'nin “Birlikte yürüelim” önerisini AKP'nin reddetmesinden sonra AKP ile MHP arasında Genel Başkanlar düzeyinde atışmalara varan olaylar yaşanmıştır. Ayrıca Antalya'da 5 yıl aradan sonra Başbakanlık “himayesinde” Türk Kurultayı toplanmış, bu kurultayda örs de döven Başbakan Erdoğan Türkçe Konuşan Devletler Topluluğu önerisinde bulunmuştur. Bundan sonra da tanık olacağımız benzeri olaylar, seçimlerden sonra gerekirse ve olanaklıysa Türk - İslam sentezcisi koalisyon hükümetinin kurulması olasılığını bile düşündürmektedir. Yine siyasal erk amacıyla seçim sürecinde ulusalcı sol ile ırkçı/milliyetçi sağ arasında yakınlaşma olasılığı da yok değildir. Cumhurbaşkanlığı sorununu da buna eklediğimizde yakın bir gelecekte kim bilir daha nelere tanık olacağız...

Olası bu gelişmeler de düşünüldüğünde demokratik ve özgürlükçü savaşımın önümüzdeki yıllarda çok daha çetin geçeceği anlaşılmaktadır.

Üstelik bunlara bir de Hükümetin bir süredir açıkça görülebilecek boyutlarda AB yandaşlığından ABD yandaşlığına doğru savrulmaya başlayan siyasalarını, bunun burjuva demokrasi açısından giderek artacak olan olası tehlikelerini eklemek gereklidir.

Görüldüğü gibi buraya değin bireyler olarak bilgi ve iletişim çağı özelliklerinin henüz yeterince tanınmadığı koşulların aşılması ölçüsünde

geçerliliğini yitirmesi kaçınılmaz olan iyi niyetli görüşlere dikkat edilmesini dilemiş; özellikle de makine çağından bilgi ve iletişim çağına geçiş sürecinin alacakaranlığında tezgâhlanan, daha da tezgâhlanacak olan nice oyunlara, entrikalara aldanarak demokrat ya da sınıfsalci kimliğimizden uzaklaşmış olup olmadığımızı yine bireyler olarak her zaman düşünmenin gereğini ve yaşamsal önemini vurgulamış oluyorum.

Örgütsel bağlamda ise kamu emekçilerinin 1990 dan bu yana sürüp gelen özgürlükçü savaşmalarının Türkiye ve Dünyanın hangi koşullarında gerçekleştiğini anımsatmaya; aynı zamanda bundan sonraki savaşmaların hangi yönde olması gerektiği yolundaki ipuçlarının yakalanmasına kendimce katkıda bulunmaya çalışmış oluyorum ve sonuçta da buradan yola çıkarak emeğin ve insanlığın kurtuluşu amacıyla çözüm arayışları bağlamında düşündüklerimi, tartışılmak üzere kısaca sunmak istiyorum:

Ekonomik, toplumsal yaşam koşulları ve mesleksel sorunları aynı ama siyasal ve ideolojik görüşleri farklı üyelerden oluştuğu için sendikaların gerçekte “sınıf ve kitle sendikaları” sayılması gerektiğini biliyoruz. Bu tanımdan da bellidir ki kamu emekçileri sendikaları (işçi sendikaları da) sermaye sınıfının örgütleri sayılamaz. Tam tersine onlar, sermaye sınıfının ekonomik ve siyasal örgütleri karşısında biri doğrudan, öteki de dolaylı olarak emeğin ve insanlığın kurtuluşu için sınıfsal savaşım vermeleri gereken kuruluşlardır. Yine biliyoruz ki sermaye partilerine karşı sınıfsal temelde doğrudan savaşım araçları işçi sınıfı partileriyle o eksendeki öteki emek partileridir.

Sendikal sorunların da temel çözüm yeri siyasal erk olduğuna ve partiler dışı sivil toplum örgütlerinin siyasal erk işlevi bulunmadığına göre sendikaların (odaların da) siyasal erkteki ya da muhalefetteki partilerin temel (stratejik) doğrultularını kendi sınıfsal çıkarlarına göre dolaylı olarak hem etkilemeleri ve hem de sendikal savaşmalarını esas olarak

da öte bu türden ilişkilerin geliştirilmesi yönünde tasarımlar üretecekler, gerekli girişimlerde bulunacaklardır. Öyleyse sermayenin ekonomik, toplumsal ve siyasal alanlardaki kişileri ve örgütleriyle bile demokrat, demokratik ve laik olmaları koşuluyla diyalog halinde olacaklardır. Çeşitli partilerle, işveren kuruluşlarıyla ilişkiler örgüt içindeki çeşitli grup temsilcilerinin birlikteliğiyle sürdürülecektir. Emeğin örgüt içi, örgütler arası ilişkilerinde yumuşama şimdikinden daha çok olacaktır. Ayrıca yeni yolda adım adım ya da basamak basamak yürüneceğinden örgüt içinde farklı görüşlerdeki üyeler ve gruplar arasında (örgütler arasında da) gerilimli, sarsıntılı bir yaşam ortamına yer olmayacaktır. Sendika üyeleri, bağlı oldukları sendikanın bu bağlamdaki etkinliklerine katılmanın ötesinde bireyler olarak aynı sendikanın üyelerine yaraşır bir biçimde, daha da açıkçası sınıfsal ortak yarar ilkesinden asla vazgeçemeyerek tam bir özgüvenle, dinci kesimden olsun olmasın laik ve demokratik sağda bulunan şiddet karşıtı herkesle diyalogdan, insani ilişkilerde bulunmaktan, gerektiğinde işbirliği yapmaktan kaçınmayacaklardır. Öte yandan mesleklerinde ya da kendi uzmanlık alanlarında tam bir yetkinlikle ve canla başla çalışacaklar, işyerinde verimlilikte her zaman en önde olacaklardır.

Öte yandan denilebilir ki emeğin örgütlü üyeleri ve grupları arasındaki ilişkilerde iletişim kolaylaşacak ve yoğunlaşacak bu durum örgütsel birliğin, örgütler arası iş ve eylem birliğinin ileri düzeylerde pekişmesine katkıda bulunacaktır.

Yine denilebilir ki emek kesiminin sendikaları, benzeri kuruluşları, eninde sonunda temsil ettikleri toplum kesimlerinin ve bütünüyle insanlığın tastamam kurtuluşuna varacağından, kapitalizmin demokrasi karşıtı engellere takılmadan, başkaca benzeri gecikmelere uğramadan gelişmesi konusunda yeterince ve gerektiğince duyarlı olacaklardır.

Ayrıca başka coğrafyalarda bulunan kendi işkollarındaki sendikalarla da enternasyonalizm için küreselleşmeye yönelik amacıyla yeni yol temelinde iş ve güç birliğine gideceklerdir.

• *Sonuç*

Bu kitapta bulunan, yer yer sendikal eğitim sorunlarını da içeren yazıların maddi temelini oluşturan kamu emekçileri sendikalarının savaşimleri yukarıda görüldüğü gibi Türkiye ve dünyanın olağanüstü değişimlere sahne olduğu koşullarda yaşanmıştır.

1980'li yılların başlarına doğru Bilgi ve İletişim çağına geçişle birlikte gelişmişliğin en üst düzeyine fırlayan kapitalist küreselleşme, kamu emekçileri sendikalarının ilk 15 yılında Keynes'çi ekonomi siyasalarının tersine ulus-devletlerin kamusal içeriğini boşaltan siyasalarla varlığını Türkiye'de de daha belirgin biçimde göstermeye başlamıştır. Üstelik Türkiye, o yıllarda olduğu gibi halen de kapitalizme dilediğince cirit atabilme olanakları sunan süngü gücüyle kotarılmış 82 Anayasası'nın cenderesindedir ve bir de tüm dünya, küresel kapitalizme pervasızca ilerleme olanağı sağlayan sosyalist dünya sisteminin çöküşünün boşluğundadır.

Küresel kapitalizm sınıfsal yatağında işte böylece ilerlerken ve emek kesiminde herkesin, her şeyin buna göre yeniden yapılanması gereksinimini duyurmaya başlamışken "dehşetli bir ulus - devlet olan ABD", AB'deki İngiltere'yi (AB'yi değil) yedeğine alarak İkiz Kulelerin yıkılışı bahanesiyle Afganistan'a, ardından Irak'a saldırıya geçtiğinde, yukarıda anlatılan bu yöndeki başka nedenler de araya girdiğinde dinci ve ırkçı şahlanışlar her yerde ve her alanda tozu dumana katmıştır. Ama bütün bunlar geçicidir ve kapitalist küreselleşme; giderek hızlanan, çeşitlenen, çoğalan bir biçimde kendisinden türeyen ve kendi sonunu hazırlayan koşullar karşısında ve tabii bu koşulların yanı sıra emeğin ve insanlığın kurtuluşu için yürütülen ve yürütülecek olan savaşımın da sonucunda er geç yok olmaya mahkûmdur.